

בְּאֵרָה שֶׁל תּוֹרָה

פּשׁט עֵינֵי וּדְרַשׁ בְּפִרְשַׁת הַשְּׁבִיעִי וּפְנִינֵי הַשְּׁקֵפָה וּמוֹסֵר / נִכְתָּב וְנִעְרָךְ ב"ה ע"י הַרְבֵּי רֵאוּבֵן גּוֹלָן

י"ל ע"י מוסדות "דרכי תורה" רחובות (רח' הי"ש 12) לאור חזונו ומשנתו של מרן רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל

כתובת המערכת:

רחובות- ההגנה 56/5

טל' - 054-8410805

דוא"ל להערות וקבלת

העלון מדי שבוע:

rg5740@gmail.com

©

גליון 774 כסלו תשפ"ג שנה יז

העלון מוקדש לרפואת זאב בן אידה לבני הי"ז בתושחי

פרשת וישלח

מי שמחזיק מעצמו ומרגיש מושלם הקב"ה

כמה "קטנתי"

מסלק שכינתו מעליו

ועל פי זה אומר מו"ר הגאון הצדיק הרב יורם מיכאל אברג'ל זצ"ל בספר אמרי נועם, שכאשר יש באדם את בחינת ה"מה" הנזכרת דהיינו ענוה ושפלות, אורו של הקב"ה שורה עליו.

ויש רמז לכך בשמו של הבורא, שהרי מספרו של שם הוי"ה במילוי אלפין יו"ד ה"א וא"ו ה"א עולה בגימטריא "מה", ללמדנו שמי שהוא בבחינת מה זוכה ששמו של הבורא מאיר עליו באור גדול ונפלא. אך מי שמחזיק את עצמו למשהו ומרגיש מושלם וחכם וצדיק וכו' וכו' מיד הקב"ה מסלק את שכינתו מעליו.

צא ולמד עד כמה גינו חז"ל (ראה סוטה ה, א) את מידת הגאווה וגסות הרוח ואמרו שכל אדם שיש בו גסות הרוח כאילו עובד עבודת כוכבים, וכאילו בא על כל העריות, וכאילו בנה במה, ולסוף מתמעט, והשכינה מייללת עליו, והקב"ה אומר עליו אין אני והוא יכולין לדור בעולם. ובמקום אחר (פסחים סו, ב) הוסיפו שאם חכם הוא חכמתו מסתלקת ממנו ואם נביא הוא נבואתו מסתלקת ממנו.

"התנא אינו יכול לסבול רוחו של תלמיד"

חכם שד יהודאין"

לכן צריך כל אדם לעשות כל שביכולתו ולהשתדל מאוד שלעולם לא יכנס בליבו החיידק הטורף הזה של הישות והגאווה, מכיון שברגע שהוא נכנס באדם נשמתו מתחילה להסריח ולקבל ריח רע יותר משל נבילה.

וכן אומר רבינו הקדוש ר' נחמן מברסלב זיע"א (ליקוטי מוהר"ן ח"א תורה יב א) "כשלומדין איזה הלכה שחידשו התנאים על ידי זה נדבק רוח התנא עם רוח הלומד ודומה כאילו נושק את עצמו עם התנא. אבל תלמיד חכם שד יהודי שתורתו להתייחר ולקנטר, כשלומד גמרא או פסק דין, עליו כתוב "נערתו נשיקות שונא" (משלי כז, ו). כי התנא אינו יכול לסבול רוחו של תלמיד חכם שד יהודאין, כי מי יכול לסבול לנשק את עצמו עם נבלה, כל שכן שנבלה טובה הימנו, שכשאדם זה לומד תורה התנא לא יכול לנשק אותו כי מי יכול להתנשק עם נבילה זה דבר קשה מאוד".

בפרשתנו מסופר כיצד עמד יעקב אבינו בתפילה ותחנון לפני ה' קודם פגישתו עם עשו אחיו ואמר "קטנתי מכל החסדים ומכל האמת אשר עשית את עבדך". וזו היתה מידה הנפלאה שהיתה קבועה באופן תמידי בליבו של יעקב אבינו, מידת "קטנתי", כלומר מידת ההכנעה.

יעקב אבינו מעולם לא הרגיש שבע רצון מעבודתו הרוחנית. מעולם הוא לא חשב שכבר יצא ידי חובתו בעבודת הבורא וכבר ראוי הוא לכל הטוב שבעולם. אלא אדרבה, תמיד הוא הרגיש שמקצר הוא בעבודת ה' וטרם זכה לגרום לבורא נחת רוח.

וזהו בעצם ההבדל העיקרי שבין הצד של הקדושה לבין הצד של הסיטרא אחרא. בצד הקדושה ישנה הכנעה וביטול לפני ה' בבחינת "קטונתי" ובבחינת "מה". לעומת זאת בצד הקליפה ישנה ישות רברבנות, גאווה וגסות רוח, וכמו שאמר עשו המייצג את צד הקליפה "יש לי רב", כלומר בחינת "יש" ובחינת "רב" שהוא מלשון רברבנות וגסות רוח.

"הכמה" אותיות "כח מה"

וכן כותב אדמו"ר הזקן בספר התניא (פרק ו'): "שיהו פירוש לשון "סטרא אחרא", פירוש צד אחר שאינו צד הקדושה, וצד הקדושה אינו אלא השראה והמשכה מקדושתו של הקב"ה, ואין הקב"ה שורה אלא על דבר שבטל אצלו יתברך, אבל כל מה שאינו בטל אצלו יתברך אלא הוא דבר נפרד בפני עצמו אינו מקבל חיות מקדושתו של הקב"ה מבחינת פנימיות הקדושה ומהותה ועצמותה בכבודה ובעצמה אלא מבחינת אחוריים וכו'".

ולכן רק כשהאדם מבטל את ישותו ומחזיק את עצמו לאין הקב"ה פותח לפניו את שערי החכמה העליונה. כיון שעל החכמה דקדושה נאמר (איוב כח, יב) "והחכמה מאין תמצא", כלומר רק כשהאדם הוא בבחינת אין ואפס הקב"ה ממציא לו ופותח לפניו את שערי החכמה. ומשום כך נקרא שמה חכמה שהוא אותיות כח מה, דהיינו שהחכמה הינה כח המתגלה דוקא למי שהוא בבחינת "מה", כלומר בעל הכנעה ושפלות, כמו שאמר משה רבנו "ונחנו מה" (שמות טז, ז) כנ"ל. והרי על משה רבנו נאמר "והאיש משה ענו מאוד מכל האדם אשר על פני האדמה" (במדבר יב, ג).

מזל בת אברהם הכהן ע"ה ע"י גלעד
לוי בן סאלם רוקן ז"ל
דוד בן רצון ומזל כהן ז"ל
יוסף בן הגב' בת חן גזאל תח' יהיא ז"ל

אסתר בת מזל נגר ע"ה
אסתר ציפורה בת מזל אברהם ע"ה
אליהו נעים בן פרהה ז"ל ע"י קוש
יעקב בן יוסף גהלי ז"ל

חיים בן שמעון הלוי שפילמן ז"ל
אסתר בת רחל ע"ה ע"י אגם
רחל בת רוזה אגם ע"ה

ימימה בת שלמה צאירי ע"ה
עליזה בת בידור איפרגן ע"ה
תאג'ה בת רבקה הברוני ע"ה

”רבי מה חסר לי?”

עצמו, ולכן זכה להעמיד מזרעו שלוש עשרה משפחות. ולמה דוקא שלוש עשרה? כי שלוש עשרה עולה בגימטריא כמספר תיבת ”אחד”, לרמוז שככל שהאדם מקטין את עצמו יכול הוא להתאחד עם כל אחד מישראל באהבה וחיבה.

מתי היה עובר עשו לגור עם משפחת יעקב?

ויש לקשר את כל האמור עד כה למה שמסופר בהמשך פרשתנו על פגישתם של יעקב אבינו ועשו אחיו, שכידוע יעקב החביא את בתו דינה בתיבה כדי שעשו הרשע לא יתלה בה את עיניו וירצה לקחתה לו לאשה.

אולם למרבית הפלא הקב”ה לא היה מרוצה ממעשה זה ואף הקפיד על יעקב משום כך כמבואר במדרש (בר”ר עו, ט), ואמר לו ”אתה מנעת חסד מאחיק ולא ביקשת להשיאה למהול, הרי היא נשאת לערל. לא ביקשת להשיאה דרך היתר, הרי נשאת דרך איסור”. ונענש על כך יעקב בזה שנלקחה בתו דינה על ידי שכם בן חמור הערל.

התביעה שהיתה כאן על יעקב אבינו היא מדוע זילזל באחיו ולא חשב לקרב אותו לה. אילו עשו היה מתחתן עם דינה בת יעקב היה לה כח עצום להשפיע עליו ולקרב אותו לעבודת הבורא [וראה מה שכתבנו בזה בספר בארה של תורה בפרשה זו].

אומר הרב אברג’ל, שאם יעקב היה מבקש מעשו שישנה ויטיב את מעשיו כדי להתחתן עם דינה, הוא היה עושה זאת בשמחה והיה עובר לגור עם בני משפחתו של יעקב השבטים הקדושים, והם היו מלמדים אותו דרך ה’. ומכיון שכל מהותו של יעקב אבינו היא מידת ”קטונתי” כנ”ל, דהיינו להיות שפל רוח בפני כל אדם שבעולם, זלזול זה באחיו לא היה מתאים למידתו כלל וכלל, ולכן נענש על כך בחומרה.

מכל האמור למדים אנו באופן ברור שמי שמזלזל ח”ו ביהודי כלשהו ואפילו הרחוק ביותר מדרך הקדושה בודאי שלא יראה שום הצלחה בחינוך ילדיו.

כי כל יהודי הרי הוא בן של ה’, וכשאדם מזלזל בבניו של ה’ גם הקב”ה מענישו בדרך של מידה כנגד מידה וסוגר את שערי ההצלחה בפני בניו.

ומאיך גיסא, מי שמאיר פנים לכל אדם ומשתדל לקרב אותו לתורה בנועם ובסבר פנים יפות, גורם לה’ יתברך נחת רוח שאין כדוגמתו ונוסף על כך מובטח לו שיראה הצלחה עצומה בחינוך ילדיו ב”ה.

וכך מספר האדמו”ר מחב”ד הרבי מליובאוויטש זצ”ל (ספר היום יום כ”ז בתמוז) ”אחד מהעילויים המפורסמים בעל כשרון גדול ועמקן נפלא בא לליאזנא עיר מגוריו של אדמו”ר הזקן ושקד בלימוד החסידות. ובגודל כשרונותיו רכש לו במשך זמן קצר ידיעה גדולה ורחבה בתורת החסידות. ביחידות הראשונה שנכנס לרבינו הזקן שאל, ”רבי מה חסר לי?”. ויענה רבינו הזקן, ”לא חסר לך מאומה כי ירא אלקים אתה ולמדן, רק צריך אתה להוציא את ה”חמץ” שהוא הישות וגסות הרוח ולהכניס ”מצה” שהוא ביטול. וכלי שנשתמש בו בישות, שנדמה לו שהוא אור, כגון שפודים, שדוחקים רגלי השכינה (וקבעו חז”ל על הגאותן שאין אני והוא יכולין לדור ביחד) צריך ליבון כמובא בדיני הגעלה, והליבון הוא עד שיהיו הניצוצות דהבירורים ניתזין ונכללין בהאור האמיתי (כהגדרה ההלכתית לליבון עד שיהיו ניצוצות)”.
אומר הרב אברג’ל, שכשאדם מרגיש בליבו אפילו הרגשה קטנה ביותר של ישות ונדמה לו שהוא שווה משהו, עליו לדעת שעדיין לא זכה להשתייך למחנה הקדושה. כלומר בודאי שהוא יהודי טוב ונפלא, אלא שהוא עדיין לא בצד של הקדושה. כי אפילו אם אדם יבנה בית כנסת או ישיבה וכיוצא”ב לתפארת, ותתערב שם איזו כוונה אישית של כבוד ופירסום וכדומה. לא יהיה לה’ יתברך שום נחת ממנו וכל מה שיעשו במקום זה תמיד ילך לצד השני ולא לצד של הקדושה. וכן אם ילמד האדם תורה ויחבר ספרים אך עיקר כוונתו תהיה כדי להתייחר בתורתו ולפרסם את חכמתו ולקבל כבוד הכל ילך לצד השני ולא לצד הקדושה.

אם אדם יבנה ביהכ”נ או ישיבה ותתערב שם כוונה אישית של כבוד ופרסום

וכשיש באדם מידת ענוה וביטול והוא מחזיק את עצמו לאין ואפס ”הרי זו דרך ישרה וקלה לבוא לידי קיום מצות ”ואהבת לרעך כמוך” לכל נפש מישראל למגדול ועד קטן” (לשון התניא בתחילת פרק לבי). כי מאחר שהוא מחזיק את עצמו לאדם פחות ושפל וכל אדם אחר שנמצא בעולם בודאי יותר טוב ממנו פי כמה וכמה, ממילא אין לו שום סיבה לשנוא אדם כלשהו שהרי הוא טוב ממנו ומדוע ישנאוהו.

ורמו לכך במה שנאמר ”ושם אחיו יקטן” (בראשית י, כה) ומפרש רש”י שהוא נקרא יקטן משום שהיה עניו ומקטין

”קול ראובן”

קו הטלפון להאזנה לשיעורי הרב ראובן גולן, בנושאים: הלכה ומוסר, פרשת השבוע וחסידות, קו החיזוקים. מספר הקו 07-33-71-81-56

להלן פירוט המדורים השונים:

לפרשת השבוע הקש 1 [ולאחר מכן: לשיחות על הפרשה הקש 1. ולשיעור באור החיים הקדוש 2]. לחיזוק היומי הקש 2. מדור הלכה הקש 3. מדור שיחות הקש 4.

הצלחה וברכה

לגב’ טליה גלינה בת

אברהם אבינו ושרה אמנו

תחי’

רפואה שלימה והצלחה

למאיה בת יקאטרינה קאטי סלמי תח’

זאב בן אידה הי”ו

מרדכי בן פועלון ויצארטונה עמר הי”ו

איילת חיה בת רחל חן תח’

אריאלה חיה בת אהובה תח’

זמני התפילות ב”דרכי תורה” שבת קודש פרשת וישלח

מנחה גדולה - 12:15

מנחה ערב שבת (קרבנות) - 16:15

הדלקת נרות - 16:17

שחרית מנין נץ (קרבנות) - 5:35

שחרית מנין מרכזי (קרבנות) - 8:00

מנחה מנין א’ (קרבנות) - 13:00

תהלים לבנות - 14:15

תהלים לבנים - 15:00

שיעור גמרא מסכת ברכות - 13:30

שיעור בהלכות שבת - 15:00

שיעור פרשת השבוע - 15:20

מנחה מנין ב’ (קרבנות) - 15:30

שיעור סגולת ”זרע שמשון” - 17:05

צאת השבת - 17:08

ערבית מוצ”ש - 17:15

רבינו תם - 17:39

”אבות ובנים” - 18:30